

TEZA:

Niewypełnienie w całości obowiązku szkoleniowego, co do zasady wiąże się z wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, co skutkuje ponoszeniem kosztów przez okręgowe izby radców prawnych. Niemniej jednak koszty w zryczałtowanej kwocie 1800 zł za pierwszą instancję, uznane zostały przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny za zbyt wysokie. Sprawy w przedmiocie niewypełnienia obowiązku szkoleniowego nie są skomplikowane ani czasochłonne, nie wymagają przeprowadzenia zawilego postępowania dowodowego. Dlatego Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał, że obciążenie Obwinionej kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 500 zł za pierwszą instancję jest adekwatne do stopnia skomplikowania sprawy.

WO – 176/22**ORZECZENIE**

z dnia 13 grudnia 2022 r.

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Marta Stryjek
Sędziowie: S WSD Jerzy Wasiluk / sprawozdawca /
S WSD Adam Lonty
Protokolant: Piotr Ciepiński
przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Alicji Kujawa

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2022 r. na rozprawie sprawy

przeciwko radcy prawnemu M. P. (...)

obwinionej o naruszenie zasad etyki radcy prawnego poprzez niewypełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych w cyklu szkoleniowym 2018-2020, który rozpoczął się w dniu 1 stycznia 2018 roku i skończył się w dniu 31 grudnia 2020 roku, na zasadach określonych w Uchwale nr 103/IX/2015 Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 roku w sprawie Regulaminu zasad wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, w postaci nieuzyskania wymaganej ilości 40 punktów szkoleniowych, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami

wyrażonymi w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

z powodu zaskarżenia przez obwinioną orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców

Prawnych z dnia 10 maja 2022 roku, sygn. Akt OSD/W/32/2022

orzeka:

1. zmienia orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 10 maja 2022 roku w sprawie o sygn. OSD/W/32/22 w zakresie pkt. 2 w ten sposób, ze obciąża obwinioną kosztami postępowania dyscyplinarnego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w kwocie 500 zł;
2. w pozostałym zakresie utrzymuje zaskarżone orzeczenie w mocy;
3. kosztami postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 10 maja 2022 r. Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych uznał obwinioną radcę prawnego M. P. winną popełnienia czynu, polegającego na naruszeniu zasad etyki radcy prawnego poprzez niewypełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych w cyklu szkoleniowym 2018-2020, który rozpoczął się w dniu 1 stycznia 2018 roku i skończył się w dniu 31 grudnia 2020 roku, na zasadach określonych w Uchwale nr 103/IX/2015 Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 roku w sprawie Regulaminu zasad wypełnienia obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, w postaci nieuzyskania wymaganej ilości 40 punktów szkoleniowych, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych wymierzył karę upomnienia oraz na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych

obciążył obwinioną radcę prawnego M. P. kwotą 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Sąd wymierzył obwinionej najniższą z możliwych kar - karę upomnienia. Ustalając koszty postępowania dyscyplinarnego na kwotę 1800 zł Sąd wziął pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw, posiedzeń, rodzaj i stopień zawichości sprawy oraz faktycznie poniesione przez Okręgową Izbę Radców Prawnych koszty ryczałtów Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i Sędziów Sądu Dyscyplinarnego. Obwiniona nie składała żadnych wniosków w zakresie kosztów postępowania ani nie przedstawiła swojej sytuacji finansowej.

Obwiniona złożyła odwołanie od przedmiotowego orzeczenia przy czym zarzuty zawarte w odwołaniu dotyczą wyłącznie części pkt 2 dotyczącego w zakresie zasądzonych kosztów postępowania w kwocie 1800 zł, zarzucając:

- obrazę przepisów prawa materialnego tj. § 1 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 roku w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego poprzez jego błędną wykładnię polegającą na nieuwzględnieniu wszystkich przesłanek wskazanych w tym przepisie lub nieuwzględnieniu ich w odpowiednim stopniu, zasądzenie od obwinionej kosztów rażąco wysokich i rażąco niewspółmiernych w stosunku do zawinienia i negatywnych skutków zarzucanego obwinionej przewinienia dyscyplinarnego;
- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który miał wpływ na jego treść skutkujący przyjęciem, że liczba i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw, posiedzeń, rodzaj i stopień zawichości sprawy oraz faktycznie poniesione przez Okręgową Izbę Radców Prawnych koszty ryczałtów Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i Sędziów Sądu Dyscyplinarnego uzasadniały zasądzenie od obwinionej kwotę 1800 zł zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego, podczas gdy prawidłowe ustalenie faktyczne w tym zakresie winno doprowadzić Sąd do przekonania, że obwinioną należy obciążyć kosztami w najniższej wysokości mając na względzie jej sytuację życiową i względy słuszności.

Obwiniona wniosła o zmianę orzeczenia w zaskarżonym zakresie. Wskazując na swoją sytuację życiową podkreśliła, iż jest od kilku lat emerytką, a zatrudnienie podjęła z powodu trudnej sytuacji finansowej spowodowanej kosztami leczenia męża, który uległ wypadkowi. Ponadto oboje z mężem ciężko przechodzili Covid-19. Obwiniona podkreśliła, że całe życie zawodowe

przywiązywała duże znaczenie do strony etycznej wykonywanego zawodu i bardzo boleśnie odczuła wymierzoną jej karę upomnienia. Zasądzenie zryczałtowanych kosztów w wysokości 1800 zł stanowi dla niej - emerytki dodatkową dolegliwość i jest rażąco niewspółmierne w stosunku do stopnia przewinienia i jego skutków. Obwiniona wskazała również, że postępowanie dowodowe nie wymagało dużego nakładu oraz czasochłonnych czynności procesowych. Sprawa nie należała do skomplikowanych i nie była nacechowana zawilnością. Podkreśliła jednocześnie, że złożyła wyjaśnienia i nie negowała niewypełnienia obowiązku szkoleniowego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Argumentacja obwinionej została ograniczone do pkt. 2 zaskarżonego orzeczenia, w którym obciążono obwinioną zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego w wysokości 1800 zł, na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych. W pierwszej kolejności Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, iż odwołanie jedynie w zakresie kosztów postępowania jest dopuszczalne. Potwierdził to Sąd Najwyższy w.w. wyroku z dnia 27 października 2016 r. w sprawie SDI 29/16, przyjmując, że zawarte w orzeczeniu Wyższego Sądu Dyscyplinarnego rozstrzygnięcie o kosztach postępowania jest orzeczeniem, a nie postanowieniem, a zatem przysługuje od niego odwołanie.

W przedmiotowej sprawie obwiniona została uznana za winną popełnienia czynu polegającego na naruszeniu zasad etyki radcy prawnego poprzez niewypełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych w cyklu szkoleniowym 2018-2020, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Zgodnie z dyrektywą zawartą w art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych, w razie ukarania obwinionego, ponosi on zryczałtowane koszty postępowania dyscyplinarnego. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania została ustalona w uchwale nr 86/IX/2015 Krajowej Izby Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 roku w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego. Zgodnie z powyższą uchwałą zryczałtowane koszty postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym kształtują się w przedziale od 500 zł do

3000 zł.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny obciążył obwinioną opłatą w wysokości 1800 zł. Kwota ta mieści się w granicach zakreślonych uchwałą, wynosi niewiele ponad połowę możliwej do zasądzenia kwoty. Sąd I instancji wyjaśnił, iż wziął pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw, posiedzeń, rodzaj i stopień zawłości sprawy oraz faktycznie poniesione przez Okręgową Izbę Radców Prawnych koszty ryczałtów Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego i Sędziów Sądu Dyscyplinarnego. W sprawie prowadzone było postępowanie wyjaśniające prowadzone przez Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych, następnie postępowanie dowodowe przed Zastępcą Rzecznika Dyscyplinarnego i postępowanie sądowe zakończone wydaniem zaskarżonego orzeczenia. Na przedmiotowe koszty postępowania w formie ryczałtu składają się wszelkie koszty i wydatki związane z prowadzeniem postępowania, m.in. koszty rozprawy, wynagrodzenia sędziów, rzeczników dyscyplinarnych, wydatki. Przy ustalaniu obowiązku ich pokrycia przez obwinionego konieczne jest uznanie winy obwinionego, nie ma natomiast znaczenia fakt przyznania się do popełnienia przewinienia. Opłata ma charakter ryczałtowy, przy jej ustalaniu Sąd kieruje się wytycznymi zawartymi w w/w uchwale, jednakże brak jest podstaw do nakładania na Sąd obowiązku szczegółowego rozliczania poszczególnych wydatków i kosztów.

Skład orzekający Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zdaje sobie sprawę, iż niewypełnienie w całości obowiązku szkoleniowego, co do zasady wiąże się z wszczęciem postępowania dyscyplinarnego, co skutkuje ponoszeniem kosztów przez okręgowe izby radców prawnych. Niemniej jednak koszty w zryczałtowanej kwocie 1800 zł uznane zostały za zbyt wysokie. Sprawy w przedmiocie niewypełnienia obowiązku szkoleniowego nie są skomplikowane ani czasochłonne, nie wymagają przeprowadzenia zawilego postępowania dowodowego. Ich merytoryczne rozpoznanie sprowadza się do przeprowadzenia dowodu z dokumentów przekazanych przez okręgową izbę prawną oraz wyznaczenia jednego terminu rozprawy.

W tej konkretnej sytuacji na uwagę zasługuje specyficzna sytuacja życiowa i finansowa obwinionej. Jej mąż uległ wypadkowi, przeszedł dwie operacje, stan jego zdrowia wymagał kosztownego leczenia i rehabilitacji. Pomimo faktu, że jest od kilku lat na emeryturze, musiała podjąć dodatkową pracę zawodową. Pozyskane środki przeznacza na opiekę medyczną swoją i męża. Musiała w tym celu zaciągnąć również kredyt. Na poparcie swych twierdzeń obwiniona w toku postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym złożyła dowody w postaci

dokumentów.

Ponadto Wyższy Sąd Dyscyplinarny dostrzega, że obwiniona w cyku szkoleniowym uzyskała pewną liczbę punktów szkoleniowych, a w latach 2019 - 2020 liczba szkoleń stacjonarnych mogła być ograniczona z uwagi na panujący stan zagrożenia epidemicznego, uniemożliwiający zgromadzenia większej liczby osób. Ponadto obwiniona w odpowiedzi na wezwanie Zastępcy rzecznika Dyscyplinarnego złożyła pisemne wyjaśnienia dotyczące sprawy i w żaden sposób nie przeciągała ani nie utrudniała prowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego powyższe okoliczności wskazujące na specyficzną sytuację finansową i życiową obwinionej, którą udokumentowała, stanowiły podstawę do zakwestionowania orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w zakresie ustalenia zryczałtowanych kosztów postępowania na kwotę 1800 zł i uzasadniały obciążenie obwinionej kosztami w najniższej wysokości 500 zł.

W pozostałym zakresie Sąd utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy z uwagi na objęcie zaskarżenia w całości orzeczenia OSD.

Konsekwencją powyższego orzeczenia jest obciążenie Krajowej Izby Radców Prawnych zryczałtowanymi kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.